

Előfizetési feltételek:

- Egy évre - - - 50 Ké
- Hat hóra - - - 25 Ké
- Három hóra - - - 13 Ké
- Magyarországra - 63 Ké
- Egyéb külföldre - 75 Ké
- Egyes szám ára - 1 Ké

TELEFON 98 TELEFON 98

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

N. v. p. rad. p. a. t. v. Bratislava
 číslo 25448/III. a 1925
 Felvevő pectahivatal: LEVICE
HIRDETESEK:
 centiméterenként — fillér.
 Nyilatási közlemények garmond
 soronként — fillér.
 Gyakori hirdetések és a veidek
 összeköttetésben levő hirdető iródek
 árendgyményben részesülnek.

A köziratok a szerkesztőséghez küldendők
 Kéiratok vissza nem adának
 Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
MINDEN VASÁRNAP REGGEL
 Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA

A hirdetések, előfizetések s a reklám-
 cikkeket a kiadóhivatalba kérjük utasítani.
 A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA

Losonctól Érsekujvárig

A szlovenszkoí magyar dalosok seregszemléje zajlott le Péter-Pál napján a régi kuruc városban: Érsekujvárott. A magyar élelnek mindég nagy napja Péter-Pál, az aratás ünnepélyes megnyitásának szimboluma. Az ideí Péter-Pál azonban még a magyar lélek reményteljesen kisarjadt és örvendetesen felnövekedett vetésének, a magyar dalnak is volt 16 évi kisébségi életünkben legnagyobb, legdusabb aratása.

A losonci első dalosünnepen még ötszázon alul volt a szereplő dalosok száma, az utána következő lévai versenyen már félezer főből álló összkar lélekbe markoló emberorgonájára zengett fel abban a szépséges és történelmi miljöben, amit a lévai vár régényesen kivilágított kerete adott a hangversenynek, aminek lenyűgöző szépségét és mélyeséges hatását még ma is elevenen érzik az itt résztvevő szlovenszkoí magyarok ezrei és bizonyára még sokáig nem fogják elfelejteni. A komáromi dalosünnepen már 750 főből állt a résztvevő dalosok száma, a most lezajlott érsekujvári dalosünnepen pedig 1200 dalos ajkáról tört az ég felé lelkeket simogató szépséggel a magyar dal fenséges zengése. Losonctól Érsekujvárig a Csehszlovákiai Magyar Dalosszövetség keretében ilyen hatalmas és örvendetes fejlődési utat futott meg a szlovenszkoí magyar dalkultura, melynek továbbvirágzása elé ezeket nagy reményekkel tekintetünk. E sorok írója mellett ült a dalosszövetség hangversenyén az a szlovák újságíró, aki azt írta lapjában, hogy a szlovenszkoí magyar dalosok kiváló szervezetének például kellene szolgálnia a szlovákoknak, akik eddig nem tudtak egy ilyen nagyarányú megmozdulást létrehozni és általában a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg a hangversenyről.

Büszke öntudattal jegyezhetjük fel, hogy ebben a hatalmas munkában a mi Hamupipókéknak, a Léván minden ok nélkül olyan sajnálatosan és érdemetlenül félreismert Lévai Dalárdának orozslán rész jutott. Már a mult héten elítéltük azt a közönyt, amellyel a lévai közönség a Lévai Dalárdának azt a hangversenyét fogadta, amelyen bemutatatta az érsekujvári dalosünnepre készített műsorát. Egy elégtétele

Dalárdának, hogy az ujjvári dalosünnepen mindég megkülönböztetett figyelem, érdeklődés és állandó meleg ováció központjában állt és kiváló szereplésével régi babáraihoz újabb leveleket fűzhetett.

A mulhetti lévai bemutató hangversenyéről tervszerűen nem írtunk kritikát, mert dicséretünkkel nem akartunk elébe vágni a dalosünnepi kritikának, nem akartuk azt a látzatot kelteni, mintha lokálpatrióta érzések sugalnák dicsérő jelzőinket. Ma leírhatjuk a napisajtó eltogulatlan kritikáját: „A Lévai Dalárda vegyeskara frenetikus hatású kuruc dalaival bebizonyította, hogy Szlovenszkon a legjobb magyar dalosegyüttesek sorába tartozik. Heckmann István országos alkarnagy méltán lehet büszke ugy a saját-maga munkájának gyönyörű eredményére, mint dalárdájának tagja-

ira.“ A napisajtó megállapítja, hogy a L. D. a legjobb városi dalárdák közé tartozik.

Mindezt ide kellett írunk lapunk élére, hogy felhívjuk a helyi magyar társadalom figyelmét erre az eddig még eléggé fel nem karolt kulturegyesületünkre, amely az ujjvári dalosünnep alkalmával ismételten dicsőséget és országos elismerést szerzett Lévának. Fel kell ráznunk a helyi társadalmat közönyéből és rá kell mutatnunk arra a nagyjelentőségű magyar kulturumkára amit a L. D. országos viszonylatban alkotott.

Köszönjük Dalárdának nagszerű teljesítményét és azt kívánjuk, hogy az ujjvári diadalból újabb erőt és kitartást merítsen a további lelkes fejlődő munkára, hogy két év multával a tervezett kassai magyar dalosünnepen ismét tanubizonyágát szolgáltatassa feltörekedő magyar életerejének és határtalan dalszeretetének.

Üdvözet a lévai gazdagylülésnek

Köszöntjük a pozsonyi Országos Gazdasági Egyesületet abból az alkalomból, hogy körzeti ülésének megrendezésében tervbe vette egy ilyen ülésnek városunk falai között való megtartását is, amelyre ma, f. hó 7 én kerül a sor.

Ezen munkaprogram szerint ma minden aktív mezőgazdának abban az egyesületben van a helye, mely nemzeti, vallási és politikai különbség nélkül az ő érdekeit védi. Erre pedig az Országos Gazdasági Egyesület (OGESZ) központi felvése és 15 éves politikamentes multja folytán, egyenesen predestinálva van. A közgyűlés óta az egyes járáások gazdáinak sürgető kérésére az OGESZ egymás után rendezti körzeti ülésait, ahol az Egyesület agilis vezetői élőkön Szemző Béla alelnökkel, in'ormálják a távolabb lakó gazdatársadalmat a készülő rendeletekről és szabad vita folyamán meghallgatják a jelenlevők különöse helyi chajait és nézeteit az egyes kérdésekről.

A mai nehéz gazdasági viszonyok közt csak azok a jól megszervezett egyesületek tudnak nemcsak tagjaiknak, de azon keresztül az egész társadalomnak is segítségére lenni, amelyek a harcra felkészültek és a gúszelmos harc megvívásához szükséges fegyverekkel és eszközökkel, s ezek között mint a legfontosabb fegyverrel, a tudással, a rátermettséggel s a társaikon és a társadalmon való segiteni akarással rendelkeznek.

Az Országos Gazdasági Egyesület legutóbb lezajlott két körzeti gyűlése, és pedig a nyitrai és a komáromi ülések világosan bebizonyították, hogy Szlovenszkoí gazdatársadalmának alaposabb és szélesebb rétegekre helyezett megszervezését olyan emberek vették a kezükbe, akik arra hivatottak. Az a munkaterv, amit ezen a két ülésen már sok garda megismerhetett, biztosíték

arra, hogy itt nem pillanatnyi féllángolásról, nem álomképek kergetéséről van szó, hanem mentési munkáról, amelyből kivétel nélkül minden gazdának ki kellene vennie a részét. Ha a gazdatársadalom még nem ismerte fel és nem értette meg, mit jelent a szervezkedés és az abban rejlő morális erő, ugy azt most meg kell ismernie, meg kell értenie. A 24 ik óra omlegetése ha valaha találoí volt, ugy ma az, és itt ezen a helyen.

Ne tartson vissza egy gazdát sem a beállott sürgös dologidő, egy vasárnapot reá kell áldoznia arra, hogy szeme és füle megnyíljék, hogy tisztán lássa, tisztán hallja mindazt, ami jövő létének biztosításához feltétlenül szükséges.

Az Országos Gazdasági Egyesület lévai körzeti ülését vasárnap, f. hó 7 én, d. e. 10 órakor tartja a Denk szálló külön termében. Ha a gazdatársadalom iránti szeretet és önfeleldozás elhozza az Orsz. Gazd. Egyesület vezetőit városunkba, akkor mutassa meg ne csak a Garamvölgy gazdatársadalmát, de a messzebb fekvő vidéké is, hogy megérti a kor hívó szavát a tekintet nélkül arra, vajjon tagja-e az egyesületnek, vagy sem, tömegesen jelen less azon, hogy jelenlétével is dokumentálja azt, hogy nemcsak a mások segítségével, de a saját erejének a közöse munkába való beállítással is ki akarja venni részét a mentő, az építő munkából.

Ezalkalommal tehát nemcsak az Országos Gazdasági Egyesületet köszöntjük városunk falai között, de köszöntjük az öntudatos és az idők hívó szavát felismerő gazdatársadalmat is és kívánunk nekik jó munkát.

Előadás Bányai Kornélról

A járási magyar köznevelődési bizottság keretében h. hó 29-én este a városháza tanácstermében Szenes Piroska földnök, az ismert írónk érdekes előadást tartott Bányai Kornélról, az Újbányán született, de ifjúságát Léván töltött és 38 éves, tragikus végű életútjára is innen induló, tavaly elhunyt költőről. Két ellátatlan kisgyermeket hagyott hátra, fiatal özvegyet és egy különös, kétféleképp költészetet. Mintha ő lett volna a gyermek, akit két anya követelt magának, akit a sors salamonai ítélete előttünk kettészelt; számla lélek magyar testben, Léva gyermeke.*

Ugy értesülünk, hogy Bányai hátrahagyott verseit sajtóállványok rendezik és kiadni készülnek, hogy súlyos helyzetben levő hátrahagyottaink anyagilag segítsenek. A költő tragikus sorsa!

Az előadást Kriek Jenő beszéde vezette be. Üdvözölte az írónót, miénn ő hangoztatta, családi szálai is Lévához fűzik. Majd Szenes Piroska tartotta meg felolvasását. Bevezetőül ezeket mondta:

Bányai Kornélról szólok, de előbb egy váratlan kérdést vetek fel hallgatóim előtt: — Mi véget van az ember a földön? — Nehéz kérdés. Ezzel harcolt szegény Bányai Kornél egész életén át. És aki ember odáig jutott, hogy ezt a legnagyobb, legnehezebb kérdést tegye élete tengelyévé, csak arra az eredményre juthatott, bár más-más hangon, más-más formában is, hogy az ember a földön kifejezni akarja magát. Kijéni a benne levő tudatosságokat, megmutatni azt az erőt, amez erőket, amik az embert alkotják, keverik, gyúrják, hogy magukat kifejezze megismerjék magukat, másokat és a világot, okulásunkra és talán javulásunkra. Az ember szívbe nyugtalanságot ültetett magasabb erő, mely nem engedti, hogy a megelégedés megnyugodjon, hanem hogy az élet megértéséért és egy magasabbrendű életet sóvárogja. Ez a nyugtalanság, a léleknek ez az ostromozó ereje, ez teszi az embert. Hogy nyilvánul meg a lélek ostroma az egyszerű embernél? Hogyan akarja magát az egyszerű ember kifejezni és öntudatlanul különböző tenné? . . . Ezzel részeseit vállal a világban amik mesterséget választ, vagy elfogad egy foglalkozást; még ha látszólagos kénszert szerint választ is, vállal. Aztán fogja az emberi világnak ezt a parányát, megdöngözteti azt a hiájamai, tehetségét, tehát az ő lelkiállapota szerint, kihozza belőle a legtöbbet amire képes és ezzel magát kife-

jezi. Mindenki emeli a magával hozott életet azzal, hogy kifejezi magát; öröklött erőnye ire erényt tapaszt, hibáira bünt, még ha milliméter különbségre is.

De ki a külön ember közöttünk? . . . Aki nemcsak az ő maga kifejezésének, hanem akinek lelkierője elég nagyok ahhoz, hogy magát lélekben több emberhez, sok emberhez kösse és azoknak nyugtalan vágyával megerősítse magát, helyettük is kifejezze magát, helyettük éjen és he yettük megmutatkozzék. Sokféle ilyen ember van közöttünk, ezek adnak lökéseket az emberiség fejlődésének. Az embert összetevő sokféle tulajdonság szerint vannak, akik anyagi erőinket gyarapítják különös képességeikkel, vannak akik szellemüket táplálják tudományokkal; de aki az emberi érzelmek összességét, az összes fájó és boldogító hurokat megpendíti az emberi szívben, az a költő. Ő az, aki helyettünk érez; maga a testet öitött emberi szív. Sorsa is olyan, mintha egy szív meztelen maradna, csak a főerőkkel táplálva id-ig-óráig, test nélkül. Éreztük mi ezt. Ezért van, hogy a költő előtt szive mélyen mindenki meghajol, még az is, aki talán egyetlen szavát sem éri meg Aki tekintetét elfordítva zavartan húzódik el közelebből és csak messziről kiáltja, hogy neki ez semmit sem jelent. Ha a költő a szív, az ilyen ember a köröm vagy szőrzet a testen. És a szív dobbanását, ha tömpánis, de még az is megéri; még a köröm és szőrzet életének is vége, ha elhal a testben a szív.

Minden közösség egy szervezet. Egy vidék, egy város, amelyben az ember felnevelkedett, leonthatatlanul rányomja a lélekre bélyegét és ezeryi finom fonállal fűzi egymáshoz az embereket. Közös lelkiséget alakít ki, ami ellen ha fel is lázad valaki, ha ki is szakítja magát belőle, idővel beújíja, hogy e közös lelkiség pótolhatatlan eleme, tehát kincse is. Nem lehet elvetni önmagunkat! Ha nem tetszünk magunknak, javíthatunk magunkon, kell is hogy javítsunk! de csak azon a határon belül tehetjük, amelyet tulajdonságaink megvonnak . . .

Léva realista, egyszerű szelleme nem lett volna elég kialakítani ezt a költőt, aki embermilliók helyett viaskodik azzal a kísérteties, apokaliptikus világgal, mely a szelídnek-jónak nevelt nemzedéket szétmorszolta és ötmagát is ifj megölte. Bányai Kornél, aki városunkból egy nagy közösség szellemörténébe lépett és akin keresztül egy másodpercnyi villanást vetettünk már a fény városág Paráig is, amikor Jules Romain egy franciául megjelent magyar vers-

gyűjteményből szeretettel emelte ki „Léva dombjain” című kötetényét, ez a Bányai Kornél nem egészen az ismerős Léva gyermeke. Sőt az a lelki arc alakult ki belőle, ami a város vegeyevérű polgárságában szünet emelődött, a kedves, szelíd, misztikumra hajó, természetimádó szílv lélek, erdőország fia, amint mondja magáról; de egyben magyar is mert elvalaszthatatlan művészetének anyagától a magyar nyelvtől, aminthogy a lélek elválaszthatatlan az életben a testtől. Határvidek szűtötte Bányai Kornél, gyermek akit két anya követel a magának és akit az élet salamonai ítélete kettészelt.

Szenes Piroska ezután Bányai költeményeivel festette meg a költő életútjának állomásait és költészeté fejlődésének különböző szakaszait, a harcéri életét, magát a hadifoglaltság, ami mind elhatározásainak determinálta Bányai költészetét, amit az előadásban szöveveivel illusztrált. A hallgatóság meleg tapsokkal fejezte ki köszönetét az érdekes előadásért, amelyet Kriek Jenő záróbeszédével rekesztett be, minek során megemlékezett arról is, hogy több éven keresztül lakott abban a házban, ahol Bányai Kornél gyermekkorát élte. Az egyik ablaklábán bekarcolva a következő mondatot találta: „Ember ne feledd el, hogy nemzedék hű fia vagy!” Ezt Bányai Kornél írta meg mint gyermek. Madách idézet jutott akaratlanul is eszembe: — mondotta — „Ember küzd és bizva bízzál”. Amilyen nagy érték volt Madách az egyetemes magyar irodalom szempontjából, olyan érték volt a hegyvidéki rajongója, szerese, a hegyvidékiről Lévára szakadt Bányai Kornél is a mi magyar szép törekvéseink szempontjából.

A gyermeknapló jelentősége.

Az egyik budapesti napilap a gyermeknapló jelentőségével foglalkozik a pedagógia terén és azt mondja, hogy az első magyar „naplóadász” Kempelen tanár, akinek munkáját az alábbiakban ismerteti:

A tudomány fejlődésénél a pedagógia, a gyermeknevelésnek egy ága. Lényege az a felismerés, hogy az igazi pedagógia az elsősorban a gyermek érzelm- és gondolatvilágát kell kutatnia ahhoz, hogy azt a nevelés módszereivel sikeresen befolyásolhassa. A gyermek lelkének megismeréséhez pedig a legelőszörrebb ut a gyermek legőszintébb megnyilvánulásainak, naplóinak tanulmányozása. Különbözőn jár-
és éppen érintett belső, országos népmozgalmak során, vagy a mongobetörés idején huzódhatott be a nyugatabbra terjeszkedő hurok egyikének, a mai Kálváriaának hirtelen lecsapott trahitsziklatombja alá . . . a védekezésre már jól-rosszul berendezkedett Bors-vár és a Garam-Szent-Benedeki, megerősített falakkal bíró Monostor felé. — A faúvándorlása idejéről nincsen biztos adat. Az új településről értesítő legelső okiratos bizonyíték már mint kifejlett községről emlékezik. Ez azonban jóval későbbi keletű. Egy XVI. századbéli templomlátogatásokról felvetett jegyzőkönyv „Wylewa”-ja (Uj-Léva) már régebből kifejlesztett község volt. A Szitnya-vári fészkből két vármegyét is állandóan zaklatott, közben Lévába is betűt Blássa Nemshért ellen fordult német katonaság (1549) már templomot éget a városban.

Különösebben is figyelembe vehető a Várnek a tatárjárás kori építésére vonatkozó vélemények szemben, hogy a tatár-időkben Bors vára még állott s annak hatósugara nagyobb vidékre terjedt ki. IV. Bláa tehát a vidéken újabb erődtésre, tekintettel a már említett Szent-Benedek vármonostorára is, nem igen gondolt. De meg azután a hirtelen jött mongobetörés hírére nem is lehetett épp oly hirtelenül a várat felépíteni.

A második honalapító csak az országos csepás utáni országsszervező munkájában serkentette várak építésére egy főurakat, mint főpapatok . . . tekintettel arra is, hogy elad-
dig a várépítés joga kártozva volt s olyat

Tarlózás Léva multjában.

6.)

Irta: KRIEK JENŐ.

A nevet kapott gyarmat, a tanya — az Ős-Léva — azonban nem állott a maiinak helyén. Bratka-Baráthi községből odaszármazott ki, ahol ma az „Esz-Ō Léva” nevezésű szőlőhegyközség terül el. Itt, közvetlenül a dombok lábában jobb közeledő ut volt, mint az akkor mocsaras Garam felé, ahol Baráthy község települt. Régi okiratok szerint nevezett Baráthi község mellett ott volt továbbá a Garam-balparti közelben a még teljesebben, csak a pusztá névfenmaradásig elenyészett „Visk” (Vik) község is. Feltehető — s ez volna Léva másik ősmagya —, hogy ez is lecsapotta lakóinak hányadát a domboldalú új telep, a hospium számára. Ha így, akkor valamelyes támaszpontot kapnánk Léva mai nyelven értett „ős-lakóinak” valahol mélyen gyökerező — etnikus, pszichikus — kettéágazásáról is: a Város földműves és iparos társadalmának vérmérsék, idegalkat, vallás, foglalkozás stb. szerint nyomtatékosan nyilatkozó kétfajta ember típus voltát magyarázhatatávról. A Tabánlakó kis- és széleskapus, hatalmas falusi portás, mindjárt, a hitújítás elején a református vallásra átment gazdaközönség meghiggadt lépésére, — másrészt a belső városrészeknek a régi „tizdek” zegguzos szűk utcáiban, talán már eleve a biztosító Vár alá húzódtó katolikus iparossg vásárrjáró fúrge életméségére. Egyetlen mondatba sűrítve mennyi divergen-

cia, külön származású ellenét! . . . miközben minden időben keresztül a lelkek felolvadtak egyezően egységes érzésbe: Városunk féltő szeretetébe.

A nevezett tanyákat helyváltoztatásra birt népmozgalmának gyökere, a mind veszedelmesebb hírekkel közeledett tatárjárás — a sárga vihar! — is lehetett (1241-1242). Gondolhatni azonban az első Árpád- királyok idejéből székeley-besenyő-palóc-jász-kún utólagos betelepülésektől járt belső zavargásokra is. Mert a Léva-környéki községek lakosainak napjainkig megmaradt etnológiai jellemzőiben mindezek felismerhetők. Bori például, mégha idevalósi (de eredetileg az erdélyi Mailáth-családdal kapcsolatos), beszármazását nem is ismerünk, népilektaniilag székeley településnek minősül. Táncauk ma is a csüddüngölő. — Ugyanigy Zútvá-Besenyő népe, nevének megfelelően ma is szilaj besenyővérenek ismerzik meg, például a bírósági tárgyalásokon. Léva benszült lakójának, a „gyűlkérnek” nyelvjele pedig teli „lyúgyfer-talyos” palócsággal.

Léva ősi népében meggyökerezett hit, hogy ebben az időben, a nevezett gyarmatok vándorlásával kapcsolatban kell megke-rezni, írott bizonyítékok hiányában, a Városnak keletkezését. A szilaj Vár legsős felrakását pedig a tatárjárás idején. Az irányban, hogy melyik milyen mértékben állja meg a helyét, s az irányban, hogy melyik a korábbi eredésű, alapítású? — okmányolt bizonyosság hiányában, csak feltevésekre vagyunk utalva.

tizedek óta foglalkoznak ezzel a tudomány-
ággal, a „naplótan”-nal, fáradságos munká-
val; sok-sok század naplót gyűjtöttek össze, me-
lyek adatait külön intézetekben vizsgálták
meg, hogy bepillantást nyerjenek a gyermek
lelkébe. Nálunk Magyarországon, ez új tu-
dományág első művelője Kempelen Attila dr.
tanár, aki több mint egy évtizede dolgozik
ezen a téren.

— Ennek a tudományágnak — mondja
Kempelen Attila dr. — a jelentősége nagyon
nagy. Hiszen a modern külföldi pedagógiai
rendszerek e tudomány kutatási eredményei-
nek figyelembe vételével készültek el és amik-
or külföldi pedagógiai módszereket veszünk
át, akkor tulajdonképpen nem számolunk a
magyar gyermekek speciális lelki beállítot-
tságával. Nálunk ez a tudományág még meg-
lehetősen fejletlen, magam egyedül nem
volnam képes támogatás hiányában megfelelő
számu naplójegyzetre szert tenni és így in-
kább a külföldi kutatások eredményeit ves-
szük át. Pedig a gyermek világnézetí fejlődéséről,
olvasmányairól, kedvenc foglalkozásai-
ról, az egyes tantárgyak iránti képességeiről
a legbiztosabb képet a napló tanulmányozása
utján szerezzük meg. Magam többnyire
csak felnőt ismerősöknek egykori
naplójegyzeteire voltam ráutalva, a leg több
szűd ösztönserűleg húzódtak a gondolat-
lól, hogy gyermekeiknek legtitkosabb gon-
dolatait „kiszolgáltatassák az avatlatlan idegen-
nek” és megelégednek arról, hogy mi ezzel
csak a tudományos nevelésügy szolgálatában
állunk.

— A külföldi naplókutató tudomány a
kapott eredményeket két irányba igyekszik
magyarázni. Az egyik irányzat kizárólag ma-
terialista alapon áll és szerinte a kapott er-
edmények azt mutatják, hogy az ifjúság lelki-
világa tulajdonképpen a szervezet, a test
érőseinek visszatükrözése. Ez az irányzat te-
hát az ifjúság lelkivilágában a testi folya-
matok kifejezését látja. A másik irányzat,
amely a szellemtudomány álláspontját valja
magáénak, azt állítja, hogy a testi érés je-
lenségei csak mint lelki élményt befolyásol-
ják az ifjúság lelkivilágának kialakulását és
a korszellem, a családi élet, a környezet,
szóval szellemi erők azok, amelyek az ifjúság
lelkileg döntően befolyásolják. Az igazság
valószínűleg a két álláspont között van.
A testi érés és a szellemi tényezők kiegyen-
sítik egymást. Arra vonatkozólag, hogy a kor-
szellem mennyiben befolyásolja az ifjúság
lelki életét, tapasztalataim alapján a követ-
kezőket mondhatjuk: külföldön statisztikai
vizsgálatok alá vették a háborúelőtti, a há-

boru alatti és a háborúutáni generációk nap-
lójegyzeteit. És csakugyan azt találták, hogy
az egyes generációk bizonyos hasonlóságok-
okat mutatnak fel. A háborúelőtti generációk
naplójegyzetei a konvenciók iránt megújul-
vánul előszeretettel, az egyéni kezdeményezés
hiányát, a társadalmi formáosságok tisztelétét
mutatják. A háborúalatti generáció naplójegyzeteiben
heroizmus és idealizmussal párosul-
t pesszimizmus nyilvánul meg. A há-
borúutáni évek jegyzetei feletlen materializ-
mus, melyet át és átészó az erotika. A ké-
sőbbi években javult a helyzet és ma már
közelebb állunk a háborúelőtti évek men-
talitásához.

— De azért az érési folyamatnak is
nagy szerepe van a korszellem és a környe-
zet alakító hatása mellett az ifjúság gon-
dolat és érzelemvilágában. Erre vonatkozólag
statisztikai adatokat készítettem a rendelkezé-
semre álló naplójegyzetekből. Így külön-
séget találtam a fiúk és leányok lelkivilágá-
nak fejlődése között. A fiuknál a gyermekek
kor végén, a serdülés elején, naiv optimizmus
uralodik. Azután növekszik a pesszimizmus
a tizenegyedik és tizenhetedik életév között,
ez az élettágadás a tizenhetedik év végén
jut el a mélypontjára. Azután visszatér az
optimizmus, de most már ez kritikai optimiz-
mus, amely az élet jelenségeit vizsgálat alá
veszi. A leányoknál ez a fejlődés nem mu-
tatkozik ilyen szélsőséges formákban. Náluk
az optimizmus és a pesszimizmus többnyire
keverten uralodik lelkivilágukon. De azért
nagy vonalakban az a fejlődési vonal náluk
is megtalálható. Mindenesre meg kell jegyezni,
hogy a fiúk naplójegyzeteiben az élet sohasem
tűnik fel olyan nagy és nehéz problémának,
mint a leányoknál. Lelki kérdések nem izgatják
őket annyira, a serdülő korban inkább külsőségek
érdeklék őket, míg a leányok inkább elvont
kérdésekkel foglalkoznak. Optimizmusuk később,
a serdülő kor végén, gondolati irányba terelődik,
míg a leányok a az érzelmeiknél maradnak.

A magunk részéről megállapíthatjuk, hogy
nem is látjuk olyan új gondolatnak ezt,
amint a pesti lap mondja, mert dr. Frank
Antal, a lévai tanítóképző tanára, már a há-
borúelőtti foglalkozott ezzel a problémával,
sőt könyvet is írt róla, amit Kriek Jenő méltatott
annakidején az egyik tanügyi lapban.

— **A magyar könyvtár** közli, hogy
a nyári szünet — tekintettel a muzumban
is folyó munkálatokra — július 15-től, aug-
végig tart. Július 15-ig minden kiadó járó
könyv beadandó. Könyvtárnyitás szeptember
3-án, a szokott órákban.

KÜLÖNFELÉK

— **Garamvölgyi dalárdák a dalos-
tünnepek.** Az érsekújvári magyar dalos-
tünnepek nagy jelentőséget ad társadalmi szem-
pontból az is, hogy összeludta fogni a fa-
lusi gazdákat, városi polgárokat és munká-
sokat felekezeti különbség nélkül egyaránt és
egy nagymértékben szolgálta a magyar nem-
zeti kollektivum gondolatát. Garamvölgyi fa-
lusi gazdadalárdáink közül résztvettek és igen
nagy tetszés mellett szépen szerepeltek az
alsószecei és a garamaslói ref. énekkarok,
amelyek magyar népdalokat adtak elő. Leikes
taps volt a jutalmuk. A szécei énekkar ve-
zetője az agilitásáról ismert Székely Béla, a
sallónak pedig a törekvő lelkes Schmögner
Zoltán. A sallói dalárda kíséretében a dalos-
tünnepek ott láttuk Czeglédi Pál ref. esep-
reát is. Falusi dalárdáink szép sikere bizo-
nyára ösztönözés lesz arra, hogy minden ga-
ramvölgyi községben megalakítsák az ének-
kart. A Lévai Dalárdáról vezetőhøyen emle-
kezünk, de fel kell jegeznünk még a férfiri-
molyhatásu Török imájának kitűnő elő-
adását. Ebben a szolókát Barta Mór (basszus)
és Turpinszky József (tenor) énekelte, elha-
tározó, nagy sikerben volt részük.

— **Tópartai muzika, tánc, szerencse-
kerék, sok-sok vidámság, gyermekeknek me-
sesátor, árnyas hely várja a szórakozást ke-
resőket f. hó 21-én, vasárnap délután.** Ezen
napon öt órai kezdettel rendezi meg a Lévai
Árvaházát Fenntartó Nőegylet nyári mulat-
sát a Halastó-vendéglőben, mely kellemes
találkozásra ezuton hív meg mindenkit sze-
retettel a Rendezőség. — Az agilis rendező-
gárda ezuton kéri, hogy ugy a szerencse-
kerék, mint az Árvaház nemes céljaira juttat-
tad adományokat — mint máskor is —
az árvaházba titkúlen sziveskedjenek.

— **Felhívás a brünni főiskolákra
készülő magyar ifjúsághoz!** A brünni
„Makk” — mint minden évben, ugy most is
felhívja a brünni főiskolákra készülő ifjúság
figyelmét, hogy minden főiskolai kérdéssel
kapcsolatban készséggel adnak felvilágosítást
— válaszbeléggel ellenében — a következő
tagok: orvosi- és jogi fakultás: Bizsek Józ-
sef. Tardoskéd. Állatorvosi fakultás: Mikul-
lik Gyula, Pozsony, Pátenicza 18. Filozófiai
fakultás: Orosz István, Reste, p. p. Buzita.
Természettudományi: Petőcz Erzsébet, Ama-
dákarcsa. Cseh technika: Oserényi Imre, Ér-
sekújvár, Kiss Ernő u. 3. Erdő és gazdaság-
mérnöki: Bancez Lajos, Érsekújvár, Berek.

a királyi szokott adományozni. (Czobor: Ma-
gyarország várai). A „táltsókirály” a Kárpáti
tájékon alig jutott tovább a szomorú emlékü
Muh-pusztai „szekérvár”-nál.

Léva várának megalapításában több jog-
gal gondolhatni Csák Mátéra, a híres kényur-
ra, aki a század végén kezdett szerepelni.
Nádoripán is volt, amelytől tulajdon hatal-
ma okán az utolsó Árpád király megfosztotta.
A Cseh-Vencellel kitűző III. Endrével szem-
ben amannak pártjára állván, rövidesen az
egész észak-nyugati országrészt hatalmába
kerítette. Hatalma, bosszúja ellen a király
párti főurak, főpárok (Esztergom, Nyitra) ki-
sérletetzk hedi készűltséggel. Ezek ellen a
vezetelt valóosság hadjárataiban jöszolgáltatot
tehetett terjeszkedésének egy a Garam-to-
rokba épített vár. A korviszonyok amellet
szólnak, hogy Léva várát Csák Máté rakta
fö. Trencséntől Gömörig terjedt birtokain 30
erősség biztosította közigazgatási, pénzü-
retb. jogait. Ezek számát szaporíthatta Léváé
is. A vár első kapitánya, kit névleg ismerünk,
Kistapolcsányi Gyula, Csák híve volt. — s
a kényur halála után (1321.) ő fogja átadói
Léva várát, a Málasi birtok fejében, Károly
Róbert királynak.

Ezen évől lett Léva királyi birtok. Egy
év előt (1320.) Károly a királyi vár jellegét
már elvezetett Bors „civitasát” — kivonva ab-
ból a királyi zsoldosokat — az esztergomi
érseknak adományozta. Bors várának jelen-
tősége tehát eltűnik, Léváé fokozatosan emel-
kedik. Ami azután Ó-Léva bevándorolt né-
pében biztosítottabb védőjévé válhatott a

Garam felső vidékén a tatárjárásban elpusz-
tult lakosság helyébe betelepített, városi jo-
gokat és kiváltságokat nyert a különösen
megbecsült német lakoságnak, a „burgenses”
polgárságnak is. Így váltik Léva vára a hegy-
vidék és síkság érintkezési pontjára, a leg-
exponáltabb geográfiai terepen mind fontos-
sabb hadászati bázissá, a bányavárosok kul-
csává.

De mint egy királyivá vált nagyjövede-
lmes birtoknak központját magát Léva váro-
sát is kellően kellett megvédelmeznie. Ezért
Anszui Károly különösebb gondná, újraépít-
tással erősítette meg. A fellegvár mai rom-
jaiban is megismerszük a korai renezársz
építkezési stílusán tul párkány-díszes előke-
lősége — tekintve, hogy azt, mint meglát-
juk, a feleslegének adományozta. Egy szűr-
dább alap biztosítására szakértően berakott
ferderombusos, további erős falak építésére
kiválóan alkalmas bazalt tömbök építészei
alkalmazása nyilván valja azt is, hogy a Vár
újraépítői érezték azt a fontos szerepet, amit
Lévaának tágabb sugárban csakhamar teljesi-
tenie kell.

Ilyen megújított formában csakhamar
hasznos szolgáltatok eszközének bizonyuit a
Szikla-fészek. Nem is csak a maga, de köze-
veté a bányavárosok, a szűk Garam-völgy
védelmében, ahol Saskó, Repistye inkább
csak várakot — ha ugyan nem rablólovag-
várat — képviselt. Itt volt a II. Endre ala-
pította, erődítményekkel maga is ellátott
Garam-szent-benedeki váralmonostor apátság,
— közigazgatási, jogszolgálati okokból fon-

tos, megvédendő „hiteles hely”. Feljebb so-
rakoztak az ezüstadó Új-bánya és Selmec-
bánya, az aranyatás és pénzverő Kőröc.
Század multán meg elkövetkeztek a Huszita-
betörések, amelyek miatt majd az igazságos
Mátyás erősíti meg a célirányos helyen biz-
tonságot célból készűlt fontos védelmi ob-
jektumot. A legnagyobb szolgáltatokat azonban
a török időkben tette a vár.

Ennek is, meg a városnak is összefűgő
adattárul szolgáló, oklevelekkel kíséretű törté-
nete a Magyarországi olasz-befolyással,
Károly Róbert-tel kezdődik. Az előzők csak
szakadékosok. Például 1330-ból, amikor a
Záh-éle királymerényletből folyólag Záh
Sebát, Léva várnagyának, Palásty Kopjának
feleségét a vár udvarán lefejezik. Férjét és
három testvérét pedig ugyanott felakasztotta
az országgyűlési bíróság. Botka Tivadar va-
lamivel előbből s a Magyar Kamarai Levél-
tár eredeti je szerint közölte 1318-ból, hogy
Trencsényi Csák Máté, Gyula lévai ispánnak
Kis-Tapolcsányi adományozza, illetve Lévá-
ért elcsereit, eladja. Aki aztán, miként ezeket
fentebb már említettük, Károly-nak fogja át,
adni a vár kúcsait . . . hogy ez továbbado-
mányozza feleségének, Erzsébet királyné-
nak. Ettől fogva a királynék többször válhattak
maguknak Léva várát. Ami t. i. a várbi-
rtokosok magvaszakadása, vagy hűtlensége so-
rán ismétellen jött elő.

— **A lévai keramit ügye.** Ez országos hívatl a lévai keramit építési munkálatait a prágai Zdimál cégnek adta ki, a közszállítás pedig a korláti bazaltban r. t. ot bízták meg. Az ország. hiv. intézkedését még a közmunkügyi miniszteriumnak jóvá kell hagyni, az építés azután indulhat meg. A jóváhagyás ügyléteket azért késít, mert az ügyosztály érdekelt vezetői nyári szabadságon vannak. Nektünk az utópiéban lenne a fontos, ugylátszik a miniszteriumban a szabadság a fontosabb!

— **Esküvő.** Weinstein Magda Hlohovec (Galgócs) és Braun József Levica (Láva) ma tartják esküvőjüket Póstyében a Hotel Herzogban. (M. k. é. h.)

— **Az első egyetemes katolikus nagygyűlés.** Junius utolsó napjaiban folyt le a cseh-szlovákiai katolikusok első nagygyűlése Prágában. A hosszú és gondos előkészület meghozta a maga gyümölcsét. Prága három napon keresztül színhelye lett a köztársaság fennállása óta a leg hatalmasabb megmozdulásnak. A nagygyűlés magyar alosztályá pnteken a Jugmann-téri Ferencz-templomban tartott szentmisével kezdte meg munkáját. Mise után a magyar résztevők a francia intézetbe vonultak, amelyet zseufeladás megtörtént a közönség. A földszintet elnöki emelvényen foglalt helyet Jantausch püspök, nagyszombati sp. adminisztrátor, Kmetlyo püspök, Koperniczky pozsonyi prépost, a kongresszus magyar bizottságának elnöke, Hoky szenátor, a bizottság alelnöke, Szvoboda ungvári sp. adminisztrátor és Pfeiffer kanonok, a bizottság főtitkára. Az első széksorokban foglalt helyet a kisebbaj magyar katolikus élet több előkelősége. A kongresszus Jantausch püspök nyitotta meg. A megnyitót után Noszky Ödön dr. érsekújvári reálgimnáziumi tanár kezdte meg előadását: „Krisztus a mi Megváltónk a lelki válságból” címen. Előadása közben érkezett meg Verdier pápai legátus kíséretével. Kíséretében volt Ionitzer bécsi bitoros érsek, Prečan olmütai érsek, Kšpar prágai érsek, Csárszky kassai püspök, dr. Riechi pápai kamarás, a katolikus nagygyűlés előkészítő bizottságának elnöke és számos főpap. A pápai legátus lelkes üzenésével fogadták, mely csak akkor szűnt meg, mikor Csárszky püspök latin nyelven üdvözölte a cseh-szlovákiai magyar katolikus lakosságot is. Ugyattal üdvözölte a többi főpapot is, külön Ionitzer bitoros és Prečan és Kšpar érseket. Verdier francia nyelven válaszolt, melyet dr. Pfeiffer kanonok tolmácsolt magyarul. Majd Prečan érsek, mint a nagygyűlés elnöke üdvözölte a nagygyűlést. Ionitzer bitoros üdvözölő beszédét magyar szavakkal fejezte be, nagy lelkesedést váltva ki. Kšpar érsek szavai után a kongresszus vezetősége nevében Riechi dr. üdvözölte a magyarokat. Verdier bitoros és kísérete távozása után a magyar alosztály folytatta munkáját. Dr. Privatyk Gyula rozsonyi kanonok plebános „Krisztus a Megváltónk a szociális válságból” címen tartott mély gondolatokban bővelkedő előadást. A nagygyűlés előadásorozatát Knauer Sándor tiszaujai plebános „Krisztus a vezér a nemzeti és a nemzetek közti életben” előadása zárta be. A délelőtti gyűlés Csárszky püspök szavaival fejeződött be. Délután fél 4 órakor a katolikus akció és a katolikus egyesületek vezetői ültek össze, ahol egyrészt ismertették a katolikus akció és beszámoltak a cseh-szlovákiai magyarok eddigi katolikus munkájáról.

— **Egy vendégleány tragédiája.** Halák Jolán érsekújvári nyolc éves kisleány Nagykereszényben Csik Jula nénjénél volt látogatásban és ő is a Szikincében fürdő gyermekkel tartott. Fürdés közben belefuladt a vízbe.

— **A lévai iparos tanoncskola felügyelő bizottságához az isk. igazgatója által beterjesztett évi jelentésből az alábbiakat közöljük:** A lejárt évtérben történt be iskolánk fennállásának 50. esztendőjét. Csendben, szinte észrevétlenül végezte a felszázadon át kulturhivatását s az idő alatt ezer és ezer okos és tanult iparos nevelt városunknak és nemzetünknek. Kívánatos lenne, hogy iskolánk fennállásának 50 éves jubileumát a jövő évtérben méltóképpen

megünnepeljük s amennyiben a szükséges anyagiakat elő tudnánk teremteni: kiállításal kapcsolatban. A másik fontos mozzanat volt iskolánk életében az, hogy ebben a tanévben térünk át a szakirányú oktatásra. A négy általános osztályon kívül a szakfelügyelőség három szakcsoportot engedélyezett: vas- és fémipari, fa- és festőipari és szabóipari csoportokat. Mindenki tisztában van azzal, hogy a jó iparosnak az elméleti tudáron kívül szakudással is kell rendelkeznie, különösen mp, amikor az életviszonyok megnehezítették az érvényesüli és lehetőségeket. Csak örömmel üdvözölhetjük az újítást. — A tanév elején beiratkozott 153 tanuló, az év végén maradt 102 tanuló. A tanoncskola könyvtáránya 805 db. A tanulók iskolázatása a lefolyt tanévben jobb volt, mint az előzőben, de még mindig nem kifogástalan.

— **Magyar színesek vendégjátéka.** Iván Sándor kelet-szlovenszki magyar színtársulatának tagjai a kényez-rezabadság ideje alatt vendégjátékokat rendeznek. A pompás kis művészcsoport, amelyben a lévai közönségnek több kedves ismerős foglalt helyet, f. hó 11 én és 12-én, a Városi színházban rendez vidám műsoros előadást. A lévai közönség, amely mindig szeretettel gondol régi kedveseire, bizonyára szivesen fogja a két művészetet látogatóit. A gárda tagjai: Vágó Artur, Farkas Pál, Thuróczy Gyula, Varga Béla, Faragó Márta, Nemethy Rózsi és Kriszt Károlj jó együttést alkotnak.

— **A július havi lévai állatvásáron** az árak így alakultak: bika 3-4, ökr 4-5,75, tehén 3,50-4, üsző 4-4,50, borjú 4,25-5,25, hizott sertés 6-6,80 K kg ja, aludó párja 3-400, malac párja 100-180, tenyésztés drb-ja 350-400, ló 100-3,500 K.

— **Iskolai kiállítás.** A Barsi Református Egyházmegyéhez tartozó népiszkola a fogalmazás, írá, rajz, flu- és nöikéimunka anyagából a lévai ref. népiszkolában kiállítást rendeznek. Minden érdeklődő és iskolalárat szivesen látott vendég. Díjtanulm megtekinthető. Nyitva f. hó 7-én, 8-án és 9-én.

— **A hősök emlékművének alapja javára működő rendezésnek,** a sok oldalról megnyilvánuló közérdeklődésnek tesz eleget akkor, midőn „Az oboitok” nagyhatású operett előadásának f. hó 8-án való megismétlése határozta el magát, a Városi színházban, este fél 9 órai kezdettel 5, 8 és 2 koronás hely árak mellett. Városunk oly sok sikert aratott lelkes műkedvelő gárdája áthatva a nemes cél gondolatokat, fokozott ambícióval legjobb tudását nyújtja s így minden jelenlevőnek kellemes szórakozásban lesz része. Az oboitok helyárok mindenki számára lehetőséget nyújtanak, hogy kellemes est eltöltése mellett a hősök emlékének áldozhasson. A jegyek minden trafikban és az előadás napján a pénztárnál délután 5 órától válthatók.

— **A járási ipartársulatok szövetségének tüzsezentmártoni évi közgyűlésén** a lévai ipartársulat képviselőiben Guttman János elnök és Éder Kálmán választmányi tag vettek részt. Ismeretes az a Pozsonyban kiinduló akció, hogy a szövetség székhelye Mártonból Pozsonyba helyezték át. A kérdéses foglalkozott a gyűlés, de a pozsonyi javaslat nem kapta meg a többséget a szavazás alkalmával.

— **A lévai szlovák akadémikusok egyesülete** július 14-én rendezte a Halászcserében II. „Valenci éjszakáját”. Tűzijáték, a „Valenci éj” királyiönének megválasztása és egyéb attrakciók.

— **Kozmetikai intézetem** Komenky (Kossuth) utca 30. helyeztem át. Egyéni arcpótlás, hajszálak végleges eltávolítása garancia mellett (lébszárakról is). Modern kezelés mindenemű szépségábrára. Felvilágosítással bárkinek szivesen rendelkezésre áll Dr. FELDMANN MIKSÁNÉ orv. dipl. kozmetikusnő.

— **Haskötők, sérvkötők, gumiharisnyák, szemüvegek és fotóciékek.** Illetkez és háztartási dolgok. Gazdasági és ipari vegyszerek. Sportciékek. Kosmetikai szaktanács ingyen. Szlovenszko legnagyobb raktára PICK ENDRE drogeria.

Láthatatlan emberek láthatatlan bálijának további résztvevői:

30 Kc: Özv. Munk Adolfné, N. N. Nagysalló. 20 Kc: Knapp Gyuláné.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Születések. Trebitsh Aladár és Takács Márta leánya Mariana. — Lackó Lajos és Kosztolányi Erzsébet fia Lajos. — Burko József János és Vokon Erzsébet Rozália fia Péter Lajos Sándor. — Régi András és Balla Jolán leánya Margit. — Gyapay Ede János Gusztáv és Schubert Klára Judit fia Csaba Péter Keve. — Lehocky Erzsébet leánya Valéria. — Zalkner Mihály és Federics Mária halva született fia.

Hálotázások. Szovka Stefánia 9 éves — Pavlik József 55 éves — Czirin Sándor 53 éves.

A „Bars” rádió műsora

Vasárnap, július 7.
BRATISLAVA. 18.20 Zongorahang.
BUDAPEST. 9.15 Hírek. 10. Ref. istentisztelet. 11 R. k. mise. 12.30 Operaházi z. 14 Gramofon. 15 Földművelésügyi előadás. 15.50 Honvéd-zk. 16.30 Előadás. 17 Közvetítés Balassagyarmatról. 18.10 Berend jazz-zk. 18.50 Felolvasás. 19.20 Asbóty Gyula tóragózik. 19.45 Csevegés. 20.15 Bpesti Hangy. Zenekar. 22.10 Len Baker jazz-zk. 23 Magyar cigzk.
PRAHA. 7 Fűrdők. 9 Calok. 10 Kvarité. 13.45 14.10 Gramofon. 16 Katonazk. 22.45 Tánccene.
WIEN. 11.45 Hangy. 13 Rádiók. 16.20 Kamarazene. 17.35 Gramofon. 22.55 Dalok és áriák. 0.15 Kiss cigzk. Budapestről.

Hétfő, július 8.
BRATISLAVA. 17.50 Magyar óra.
BUDAPEST. 12.05 Hangy. 13.30 Rendzók. 16.10 Diákféra 17 Hegedűjáték. 17.40 Előadás. 18.10 „Halló” táncczene. 19.10 Könyvismeretés. 19.25 Enkehangy. 20 Előadás a stúdióban „A pénz nem beszél” vigjáték 3 felv. 22.10 Horváth cigzk. 22.50 Gramofon.
PRAHA. 12.10, 17.50 Gramofon. 21.15 Filharmonikusok. 22.30 Gramofon.
WIEN. 11.30, 12.20, 14 Gramofon. 16.10 Hangosfilmrészletek. 17.25 Hangy. 20 Stájer dalok. 21.30 Áriák és dalok. 23.45 Tánccene.

Kedd, július 9.
BRATISLAVA. 18 Zongorahangy.
BUDAPEST. 12.05 Balalajka z. 13.30 Zongorahangy. 16.10 Mesék. 17 Előadás. 17.30 Magyar szalonos. 18.50 Előadás. 19 Gramofon. 19.55 Felolvasás. 20.30 Bpesti Hangy. Zenekar operaelőadása Margitszigetről „Tosca” melodráma 3 felv. 23.10 Czicza cigzk.
PRAHA. 12.10 Gramofon. 15 Operarészletek. 18 Gramofon. 20.05 Hangy. 21.45 Vonósnyeges.
WIEN. 12 Rádiók. 14, 16.10 Gramofon. 17.25 Dalok és áriák. 19.40 Hangy. 22.10 Balettrészletek. 23.45 Kóczé cigzk. 0.30 Schrammelkvarité.

Szerda, július 10.
BRATISLAVA. 11 Fuvószene. 15 Hangy. 17.50 Magyar óra. 18.30 Orgonahangy. 22.45 Gramofon.
BUDAPEST. 12.05 Gramofon. 13.30 Bertha z. 16.10 Diákféra. 17 Előadás. 17.30 Magyar nóták. 18.30 Előadás. 19 Operaházi z. 19.45 Küllügyi negyedóra. 20.05 Rzáss lía előadójstej. 20.50 Előadás. 21 Közvetítés Varsóból, Wieniawski-hangy. 22 Gramofon. 23.30 Szimfónikus z.
PRAHA. 12.10 Gramofon. 15.30 Katonazk. 17.55 19.10 Gramofon. 20.30 Hangy. 21.20 Balettczene.
WIEN. 12, 14 Gramofon. 16.35 Dalok. 17.15 Hangy. 19 Rádióevü. 21 Szimfónikusok. 23.50 Jazz.
Csőtörtők, július 11.

BRATISLAVA. 12.05 Gáamfon. 15 Hangy. 17.50 Magyar óra. 18.50 Gramofon. 20.20 Operettelőadás.
BUDAPEST. 12.05 Mursi cigzk. 13.30 Szólónyeges. 16.10 Meseóra. 17 Gramofon. 18 Előadás. 18.30 Hegedűjáték. 19.10 Felolvasás. 19.40 Székesfevárosi Zenekar hangy. 21.05 Előadás. 21.35 Sárközi cigzk. 22.40 Operaházi z.
PRAHA. 11.05 Hangy. 12.30 Táncczene. 13.35 Gramofon. 16.30 Hangy. 20.20 Operétrészletek. 21.35 Filharmonikusok. 22.30 Táncczene.
WIEN. 12 Hangy. 14 Gramofon. 17.20 Dalok és áriák. 17.40 Vonószene. 20 Hangy. 22.10 Schubertest. 22.50 Gramofon. 23.45 Zene.

Péntek, július 12.
BRATISLAVA. 12.30 Hangy. 17.50 Magyar óra. 18.35 Román dalok. 20.25 Zene. 21.35 Hegedűjáték.
BUDAPEST. 12.05 Postászk. 12.20 Bíró József Hegedűl, Flesch Imre énekel. 16.10 Diákféra. 17. Előadás. 17.30 Zongorahangy. 18.15 Pártis cigzk. 18.45 Csevegés. 19.30 Harmonikalettős. 20 Elbeszélés. 20.30 Operaházi z. 22.05 Gramofon. 23 Jazz.
PRAHA. 11.05 Szalonok. 12.40, 15 Hangy. 18.05 19.10 Gramofon. 20.25 Dalok. 22.20 Gramofon.
WIEN. 12 Hangy. 14 Áriák. 15.40 Orgonahangy. 17.15 Női duettek. 20.05 Rádióevü. 23.45 Táncczene.

Szombat, július 13.
BRATISLAVA. 12.15 Gramofon. 15 Orosz zene. 17.50 Magyar óra. 18.35 Munkásokövz. 19.30 Tánccz.
BUDAPEST. 12.05 Szalonok. 13.30 Csorba cigzk. 16.10 Filmcsevegés. 17 Előadás. 17.30 Gramofon. 18.30 Előadás. 19 A magyar-német úszó és vízpólok mérkőzés kövz. 20.10 „Bucsuflia” hangjáték. 22.35 Operaházi zenekar.
PRAHA. 10.11, 12.10 Gramofon. 12.30 Hangy. 17.45, 17.10 Gramofon. 19.30 Rádiókép. 20.10 Zene. WIEN. 12 Hangy. 14 Cselő. 17.05 Fuvós zene. 19.30 Spanyol zene. 19 Vidám hangy. 23.55 Jazz.

SPORT

Rovatvezető: Boros Béla

LTE—Nagytapolcsányi Juventus 2:1 Nagytapolcsányban.

S. K. Levice—Seimecbányai A. C. 2:1 Léván játszva.

LSE—Ipolyági Tenisz Klub Révay-tenisz serleg-mérkőzést, amidőn az már 7:2 arányban az LSE javára állt, mindkét egyesület feladta, szóval az LSE került ki győztesként; az elődöntőben az LTE csapattal fog mérkőzni.

Ma lesznek az öt város közti teniszversenyek. LTE ezzel a versenyrendezésével nagy szolgálatot tesz városunk tenisz sportjának. A versenyen a Pozsonyi Torna Egylet is képviselteti magát dr. Kakas és Weidenhoffer bajnokokkal.

Š. K. Besztercebánya—Lévai T. E. vízipóló-mérkőzés. A lévai TE-nívós és izgalmas versenyrel kezdte meg a vizizsont. A vendégek nagy fejlődésről tettek tanúbizonyságot, különösen az ifjúsági uszók. Ezekben a számokban domináltak a lévaiak felett, noha a legjobb lévai ifjúsági uszó, Stukovszky, betegsége miatt nem indult. Vízipólóban a lévaiak nagy rutinjával nem tudott a beszterceiek felkesedése megbirkózni. Eredmények: 1. 4 uszodahossz férfi mell: 1. Cserey LTE, 2. János SKB, Cserey még messze van tavalyi formájától, kevés a tréning, 2. u. h. ifj. gyors: 1. Uhilz SKB, 2. Spindler SKB, Boleman LTE, 3. 3x2 u. h. gyors staféta: 1. SKB 2. LTE. Quitt gyenge formát mutatott, alig hozott előnyt a gyenge János ellen, ezért vesztett LTE, 4. 2 u. h. fiu gyors: 1. Protka SKB, 2. Halász LTE, 3. Stotter LTE, 5. 2 u. h. fiu mell: 1. Korányi SKB, 2. Protka II. SKB, 3. Hoffmann II. LTE, 6. 3x2 u. h. férfi gyorsstafa: 1. LTE, Somogyi, Fégl, Feldmann, 2. SKB Pauliny, Spindler, Uhilz. Uzsószámokban 4:2-re győzött S. K. B. B.

Vízipóló: LTE—Š. K. B. 5:1 (1:0). A lévai csapat nehezen talált magára, de aztán biztosan győzött. Jók voltak: Wetzler, Heimann, LTE és Löwinger S. K. B. Gödböck: Fégl 3, Müller 1, Link 1, Pauliny S. K. B. 1. Bíró Dr. Weisz László túl sokat fűtött, az LTE-t tréningjeiben nagyban gátolja a leeresztett Péc-vez. 7-re tárgyalásban áll Ruttkáival és Komárommal. 13-14 Póstyénben Cz. MUSZ bajnokságok, amelyen szintén résztvesz az LTE uszógárdája.

APRO HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekhez kérünk válasza szolgáló levelezőlapot csatolni

Üzlethelyiség kiadó. Cím a kiadóhivatalban 628

Átadó forgalmas fűszerüzlet trafikál, Bzenizan Vihne mellett Érdeklődni lehet öv. LUDVIG EDÉNÉL. 666

Vendéglő Léván herbeadó. Koháry u. 1. SZTOLÁR. 667

Eladó alig használt Kootek-féle aratógép. C/m a kiadóban. 668

Nyugdíjas tisztviselő keres szep-tiszter 1-től allandó lakásnak 2 szobát, mellékhelyiségekkel vagy kisebb házat. Ugyanoda nyer alkalmazást idősebb házvezetőnő. Nyugdíjas előnyben. Cím a kiadóban. 669

Jömenetelő hentes és mészáros üzlet, forgalmas helyen eladó. Cím a kiadóban. 671

Kiadó három szobás utcai lakás, esetleg kerttel. Koháry u. 18 673

Kiadó: 1 utcai szoba, konyha, speiz. Ujtelep IV. utca 13. 678

Órasnak tanuló felvétetik STEINER SÁNDOR órást és ékezesésné, Léva. Főter. 670

Gelber: Hívásra bárhova megyek el, Munkáit hozom és viszem el. 675

Eladó ház Komensky utca 5. Bővebbet KASZANICZKYÉKNÁL. 677

csak egy pipa bagót ér. Észak ausztráliában már egy skatulya gyufáért is szivesen adják szegényeket, sőt vannak vidékek arról, ahol a férfi előleges részletekben ledolgozza az asszony árát a leendő após földjén s ha elvégezte, elviheti szive választóját. Ezekben a vidékekben tehát a leányok szülői mentesítve vannak a hozomány kérdéséről. Ami nem éppen megvetendő dolog, tekintettel arra, hogy ott is pang a gazdasági helyzet. Az is igaz, hogy a férfiak ára alaposan megcsappant a világháború óta és ma Európában sem a nőknek, sem a férfiaknak nincs túlságos értéke. A férfi is csak akkor ér aranyakat, ha megfelelő állása van és aranyakat is keres. Léssünkint ugyanaz áll a nőre is. Sijnos, vannak esetek, mikor a feleségek elárverezték a férjüket Amerikában vagy eladták jó pénzért Angliában, aszerint, milyen labon álltak az erkölcsök s főképpen milyen mértékben hiányzott az illető családokból a vallás. Az ember nem is hinné, mi minden történik a nagyvilágban. De mindezeket nagyon is vállalni tudni, mert megfigyelhető, hogy ahol a vallásrököcsi alaptól elfordulnak az emberek, ott az egyén vásári arúkké válik úgy a munkában, mint a családban.

— **Öt világrész** csodaszép tájait, érdekes jellegzetességeit mutatja be a Tükör júniusi száma, híven ahhoz a programjához, amellyel a világ tákre kíván lenni. És a legkitűnőbb tollú írókat sorokoztatja fel, hogy olvassát ennek az öt világrésznek legkülönbözőbb tájaira elvezesse. Érdekes, friss, mulatságos végtől-végig a Tükör. A különösen gazdag női rovat divatcikkekben, képekben egyformán rendkívül nyújt.

— **Hatalmas ünnepségek** lesznek Magyarországon 1938-ban. (KSI) A L'Osservatore Romano, hosszabb híradás keretében számol be azoknak az ünnepségeknek az előkészületeiről, melyeket Budapest és Esztergomban fognak tartani 1938-ban, Szent István király halálának 900. évfordulója alkalmából. Az Á-pádok palotájának helyreállítását ekkorra fejezik be. Az évforduló alkalmából Magyarországon nemzetközi eucharisztikus kongresszus lesz. Tulajdonképpen Lengyelországban tervezték az azevi eucharisztikus kongresszust, azonban a lengyel püspöki kar nemes gesztussal átengedte a kongresszust Magyarországnak. Így hagyományos magyar pompával az 1938. évi eucharisztikus ünnepségeket Budapestben rendezik. Az ünnepségekkel kapcsolatban hatalmas mű keretében mutatják be Szent István személyiségét és munkáját.

Meghívó.

A lévai temetkezési egylet 1935. évi július 14-én, vasárnap délután 2 órakor a városház nagytermében

rendkívüli közgyűlést tart.

ELNÖKSÉG

VALUTAARFOLYAMOK

Bármegyei Népbank Levéles. Jelentése

	júli. 29-én	júli. 6-án
100 pengő	468	475
100 osztrák schilling	468	466
1 angol font	118.75	118.75
1 amerikai dollár	23.75	23.75
100 svájci frank	734	767
100 francia frank	158.85	160.50
100 líra	194.50	200.
100 német márka	813	815.
100 dinár	54.25	56.
100 lei	15.25	14.

— **Haza ment a „vizbefutó” ember** mult heti közleményünkkel kapcsolatban Bohák Kálmán felkereste szerkesztőségünket és kijelentette, hogy nem bujt el tréfából, hanem a víz csatugyan a szifonba sodorta őt s mire sikerült kijutnia, a ruháját már bevitték a rendőrségre, mert azt hitték, hogy a vízbe fullt.

— **Magyarországra szóló levelekre** ne ragasszunk 25 vagy 30 filléres bélyegeket, mert ezeket kitiltották Magyarországról területéről, mert a csehszl. kormány nem válaszolt a tiltásokrásra, amelyet a magyar kormány a „Giustizia per l'Ugheria” felirású magyar légiposta bélyegek ellen ismerése ellen emelt. A kitiltott bélyeggel ellátott postaküldeményeket visszaküldik.

— **Védekezésül a fűrtperonoszpóra ellen!** A Szőlő-Bor-Gyümölcs ism. szaklap írja: Sok szőlőben felépett a fűrtperonoszpóra. Mint a neve is mutatja, a fűrtperonoszpóra a gerezdeket támadja meg és néhány nap alatt tönkretelheti az egész termést. Nagyon könnyű felismerni, mert ahol megtámadta a szőlőt, a szemek megfeketednek és lehullanak. A fűrtperonoszpóra ellen kitűnő háziag készíthető szer állíthatunk elő. Egy és negyed kiló rézgálicot hevítéssel teljesen elporlasztunk. Összekeverjük 1 kiló égetett mészzel és 8 kiló kénoport adunk hozzá. A rézgálicot és a meszet öszevegyítjük után megszájtátjuk s azután adjuk hozzá a kénoport. Ezután megégszter megszájtáljuk. A szer a lisztharmat ellen is véd. A porozást megfelelő porozó eszközzel permetezés vagy eső után, esetleg reggel, harmaton végezzük.

— **Mennyit ér a férfi és mennyit ér a nő?** Rég tudott dolog, hogy olyan vidékeken, ahová nem férközött még be az ember szellemi értékét vitán felül helyező s anyagiakra át nem váltó keresztényiség, ott maig is vigan folyik a szinte humorosjellegű embervásár, néhol pedig valóságos elkönyvetőlék az embereket, mintha eiszennyesedő felőrnémők vagy antikváriumba való könyvek lennének. Nézzünk csak körül kiadás a nagyvilágban, hogy saját magunk értékét megállapíthassuk s megtanuljunk becsülni azt a kultúrát, melyben élhetünk. Beudaisztán némely vidékén a többférfiség divatos. Egy egy „férfi” hozzávetőleges ára forgalmi és állami adókkal együtt két pakli dohány, vagy féltiter alkohol. Ugyanott egy asszonyért három hegyijuhot is elkérnek. A belsőszaharai tuarégeknél nagyon drága az asszony. Értéke mintegy 300 korona, amit azonban rokoni részletfizetéssel is lehet törleszteni. Ugyanez az asszony ára Borneo és Sumatra egyes vidékein. Viszont a Szudánban tíz-tizenkét tehenet kell fizetni az elősorban levő leányért. A malajoknál husz skatulya Smolipasztaért és egy hizott sertésért már lehet asszonyt kapni. Hogy miért éppen cipőpasztaért? Rettentően egyszerű. A malajok újabban cipőtisztítással keresik kenyerüket a városokban, ha nincs anyukra a rakodómunka. Ugandában viszont negyven sertés az asszony ára, míg egy dolgozó férfiert csupán néhány marék lőport kell adni. A szomáli négereknek száz teve is kevés, ha valaki egy szebb nőt óhajt a hitvesévé avatni. Szomorúak az állapotok Turkesztánban, ahol annyi kilo vajot kell fizetni az asszonyért, ahány kilót nyom. A Himalaja déli lejtőin a legolcsóbb a feleségnek való, mert itt már egy készülőbőrt, vagy leveseskanálért is adnak élettársat. Az abesszin tringii — (rabzo/gafarm) — telepeken pedig még fizetnek is, csak elvigyék a telepről az asszonyokat. Az eszkimóknál csakis dohánnyért adják a férjhezmenő leányokat. Mondhatnánk, hogy ott az asszony valóban

ATHERTON:

Mikor a kód eloszlik

A Tolnai diszkötéses könyvsorozata most megjelent hatodik kötete

Ára

5 Kc

Kapható: Nyitrai és Társa könyvesboltjában Léván; Telefon: 98.

Nagy András

gőzmalma Nagysalló-Tekovské Šarluty.
Fióközletek és lisztcseretelepek:
Levice, Mártonfi utca 1.
(Józsefcsek féle ház)
Bese,
Csúz,
Udvard.

Csere-eladás nagyban és kicsinyben.
Kérem a b. közönség szíves pártfogását.

Kályhák! Kályhák!

ELVALLALOM: Cserékályhák, takaréktűzhelyek felépítését, ugyszintén kályhák átrakását, tisztítását és vaskályhák samottozását szakszerűen és jutányos áron. - Uj cserékályhák állandóan rakáron. - A n. é. közönség pártfogását kéri

RICHTER BÉLA

kályhás LEVICE, Kopai utca 10.

FALÁDÁK ELADÓK

KÜLÖNBÖZŐ
NAGYSÁGBAN ÉS
NAGYOBB MENNYISÉGBEN

● **CIM A**
KIADÓHIVATALBAN

ÍRÓGÉPEK

MEGÉRKEZTEK!

A LEGUJABB TYPUSÚ
író, szorzó, osztó,
kivonó és össze-
adó gépek!

Leszállított árak!!!!

Nyitrai és Társa

könyvesboltban kapható, Léván

VYHNE

természetes vasas fürdő és hegyi klimatikus gyógyhely idegbántalmakban, női bajokban és vérszegénységben szenvedők részére!

Teljes pensió fürdővel és gyógydíjjal Kč 36-40

Ujjonnan berendezett hidegvizgyógyintézet.

Szénsavas fürdők

"VOLTA"
Ing. CSORBA
LEVICE
ELEKTRO—RADIO

Műszaki Iroda, kereskedés; villamos szerelési vállalat

Ujdonságok: Átszerelések végzése váltóáramra,
Villamos háztartási készülékek,
Fényfürdőlámpák testápoláshoz bérbe,
Weekend-radio-készülékek á Kč 210 —

Ha megbízható kerékpárt akar, vásároljon csakis szaküzletben!

Varrógépek, gramofonok és lemezek nagy választékban!

Halászlati és vadászati cikkek!

Baroska J.

mechanikus és puskaműves
Levice

Telefon szám: 130.

„JAWA” motorkerékpárok!

KIRÁNDULÁSI OLVASMÁNYOK

DÚS VÁLASZTÉKA
FILLÉRES ÁRBAN!

NYITRAI ÉS TSA
KÖNYVESBOLTBAN, LÉVA.

Cserélje ki

régi telepes készülékét modern hálózati

RADIORA!

Használja ki előnyös csereakciónkat!!!

UNIVERSÁLIS, egyen és váltóáramra használható radio készülékek nagy választékban.

VÁLTÓÁRAMÚ radiokészülék **komplett csak Kč 490.—** Olcsó batériás készülékek, hangszórók kiárusítása!

RADIO CENTRAL - KERN TESTVÉREK

Alapított: 1881.

áruházában, Léván.

Alapított: 1881.

Fűszer és vasárak, műszaki, elektrotechnikai, fényképezési és sportcikkek, gramofonok, kerékpárok. Nyári melegben főzőn „Brucior” petroleumgáz takaréktűzhelyen!

AZ ÖREGSÉG IFJUSÁGGÁ VÁLTOZIK...

HA KÖVETIK A VILÁGHÍRŰ
ELISABETH
ARDEN
TANÁCSAIT

FELVILÁGOSÍTÁST S
SZAKTANÁCSOT AZ
EGYEDÁRUSITÓNÁL:

PICK MEDICINÁL DROGERIA, LEVICE